

دانشگاه باقر العلوم علیه السلام

دانشکده: فلسفه و اخلاق

پایان نامه جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد

رشته: مدرس معارف اسلامی - مبانی نظری

عنوان:

نقد و بررسی کتاب «تضاد مفاتیح الجنان با قرآن»

استاد راهنما:

دکتر محسن قمی

استاد مشاور:

دکتر غلام رضا موسوی

نگارش:

علی سرور

شهریور 1394

کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر متعلق به دانشگاه باقر العلوم علیه السلام می باشد

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشگاه باقر العلوم علیه السلام

دانشکده: فلسفه و اخلاق

پایان نامه جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد

رشته: مدرس معارف اسلامی - مبانی نظری

عنوان:

نقد و بررسی کتاب «تضاد مفاتیح الجنان با قرآن»

استاد راهنما:

دکتر محسن قمی

استاد مشاور:

دکتر غلام رضا موسوی

نگارش:

علی سرور

شهریور 1394

کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر متعلق به دانشگاه باقر العلوم علیه السلام می باشد

تقدیم می‌کنم این اثر را به امام المتقین، یعسوب الدین، قائد الغر المحجلین، مولایم امام علی
علیه السلام

لازم می دانم:

از تمام عزیزان و بزرگوارانی که در تهیه ی این اثر به حقیر کمک کرده اند تقدیر و تشکر کنم. خصوصاً اساتید راهنما و مشاورم آقایان حجه الاسلام دکتر محسن قمی و حجه الاسلام دکتر غلامرضا موسوی که با رهنمودهای خود، هادی اینجانب در تدوین این پایان نامه بودند.

چکیده

از آنجاکه شبهات می‌تواند ویران‌کننده‌ی مبانی یک بینش، دین، ایدئولوژی و ... باشد. بر مدعیان و طرفداران آن دین یا مذهب لازم است با پاسخ و رفع شبهات، از بروز این جریان، جلوگیری کنند و این امر میسر نخواهد بود مگر زمانی که اشکالات و شبهات مطرح‌شده شناخته شود و تلاش لازم برای پاسخ به آنها صورت پذیرد.

یکی از کتبی که به بیان شبهات علیه شیعه و اعتقادات او می‌پردازد کتاب «تضاد مفاتیح‌الجنان با قرآن» به قلم آقای برقی است که مؤلف تلاش کرده ضمن ضعیف شمردن ادعیه، محتوای اعتقادی این ادعیه را زیر سوال برده و آن را باطل اعلام کند.

نوشتار حاضر برای دفع شبهات و روشن ساختن حقیقت، در صدد نقد و بررسی کتاب، با تکیه بر منابع مختلف شیعه و اهل سنت و به روش کتابخانه‌ای است.

در انتهی به این نتیجه می‌رسد که از 207 اشکال مطرح شده، جز تعداد اندکی از اشکالات، باقی قابل قبول نیست. خصوصاً مباحثی که در باب مسائل کلامی مطرح شده است.

واژگان کلیدی: تضاد مفاتیح‌الجنان با قرآن، نقد کتاب تضاد مفاتیح‌الجنان با قرآن، نقد کتاب برقی

فهرست مطالب

۱۱	مقدمه (کلیات و مفاهیم).....
۱۲	گفتار اول: کلیات.....
۱۲	1- بیان مسئله.....
۱۳	2- اهمیت و فایده.....
۱۳	3- سابقه‌ی تحقیق.....
۱۳	4- اهداف تحقیق.....
۱۴	5- سؤالات اصلی و فرعی.....
۱۵	گفتار دوم: مفاهیم.....
۱۵	1- مفهوم نقد.....
۱۵	2- مفهوم تعارض و تضاد.....
۱۶	3- شیخ عباس قمی.....
۱۷	4- کتاب مفاتیح الجنان.....
۱۸	5- ابن الرضا برقی.....
	Error! Bookmark not defined. فصل اول : مبانی نظری
	Error! Bookmark not defined. 1- دعا و اهمیت آن
	Error! Bookmark not defined. 2- عصمت انبیا و اولیا
	Error! Bookmark not defined. 3- علم غیب معصوم -علیه السلام-
	Error! Bookmark not defined. 4- منابع علم ائمه
	Error! Bookmark not defined. 5- حجیت سنت در کنار قرآن
	Error! Bookmark not defined. 6- اطلاق حجت بر ائمه
	Error! Bookmark not defined. 7- توسل و استغاثه

- Error! Bookmark not defined.** 1-7 جواز توسل
- Error! Bookmark not defined.** 2-7 تفاوت توسل با اعمال بت پرستان
- Error! Bookmark not defined.** 3-7 توسل بعد از فوت
- Error! Bookmark not defined.** 8 - نگاهی به مسئله‌ی تسامح در ادله‌ی سنن
- Error! Bookmark not defined.** 9 - فلسفه ثواب های فراوان ادعیه و زیارات
- Error! Bookmark not defined.** 10 - علم رجال
- Error! Bookmark not defined.** فصل دوم نقد و بررسی باب اول کتاب تضاد مفاتیح الجنان با قرآن
- defined.**
- Error! Bookmark not defined.** فصل سوم نقد و بررسی اشکالات وارد شده بر باب دوم مفاتیح (اعمال ماه ها)
- not defined.**
- Error! Bookmark not defined.** فصل چهارم نقد و بررسی اشکالات وارد شده بر باب سوم مفاتیح (زیارات) ..
- defined.**
- Error! Bookmark not defined.** خاتمه
- Error! Bookmark not defined.** نتیجه گیری
- Error! Bookmark not defined.** فهرست منابع

مقدمه (کلیات و مفاهیم)

حمد و ثنا مخصوص خداوندی است که پروردگار جهانیان است و درود و سلام او بر محمد و آلش باد. آموزه‌های الهی، فلسفه‌ی خلقت انسان را رسیدن به کمال بیان کرده است. مسئله‌ی کمال و راه رسیدن به آن از مسائلی است که عقل، نیاز به راهنما را در زمینه‌ی آن لازم می‌داند و طبعاً بهترین نقشه و راهنما از طرف کسی خواهد بود که خالق انسان و آگاه به تمام جنبه‌های وجودی او باشد.

خداوند با ارسال رسل، تعالیمی را که برای هدایت انسان لازم بود بیان کرد و اینک وظیفه‌ی ماست تا از این تعالیم به‌خوبی محافظت کنیم و جهت تبلیغ آن‌ها تلاش خود را مبذول داریم.

دین اسلام به‌عنوان آخرین دین الهی نازل شده است و مذهب شیعه مصداق این مسئله است؛ لذا بر تمام مسلمین و شیعیان خصوصاً علما لازم است این دین و مذهب را از هرگونه خرافه به دور دارند و شبهات و اشکالات واردشده بر آن را پاسخ دهند.

یکی از کتبی که برخلاف عقاید شیعه سخن رانده است، کتاب «تضاد مفاتیح‌الجنان با قرآن» است که نگارنده‌ی آن قائل است کتاب «مفاتیح‌الجنان» مشتمل بر ادعیه‌ی خرافی و غیر مأثوره است و نوشتار حاضر درصدد پاسخ به اشکالات آن است.

دو نسخه از کتاب موجود است. یکی از نسخ چاپ دار الال و الصحب در عربستان و دوم، کتاب‌های الکترونیکی است که در سایت‌های وهابیت و اهل سنت عرضه می‌شود. همانند سایت‌های

www.aqeedeh.com

www.ahlesonnat.net

قرائنی در دست است که نشان می دهد نسخه ی دوم خالی از دستبرد نبوده و نمی توان تمام آنچه در آن بیان شده را کلام آقای برقی دانست اما بدان جهت که کتاب بنام ایشان ترویج می شود و شبهات آن نسبت به نسخه ی اول بیشتر است در نوشتار حاضر به نقد و بررسی نسخه ی دوم می پردازیم. ان شاء الله که مورد رضایت خداوند قرار گیرد.

گفتار اول: کلیات

بخش عمده ی مباحث مطرح شده در این بخش، اشکالات مبنائی مستشکل است که در جای جای کتاب خود متعرض آن می شود که ما به طور جداگانه آن را بحث می کنیم تا حین بررسی اشکالات، مرجعی برای ارجاع قرار گیرد.

1- بیان مسئله

تاریخ نشان می دهد که شیعیان از آغاز تاکنون همواره در معرض دشمنی ها بوده اند و به طور طبیعی آنان نیز به دفاع از کیان خویش پرداخته اند.

در شرایط کنونی به علت رشد کمی و کیفی شیعه در عرصه های فرهنگی، علمی، سیاسی و رشد مجدد فرقه ی وهابیت بر حجم این دشمنی ها و شبهه افکنی ها علیه ایران، افزوده شده است.

این فرقه برای ضربه زدن به شیعه از هر اقدامی فروگذاری نمی کند. هرچند در ظاهر به مقابله ی نظامی با مرکز تشیع در جهان نپرداخته است اما به هر نحو که بتواند با این مذهب مبارزه کند کوتاهی نمی کند.

یکی از اقدامات این فرقه جهت ضربه زدن به شیعه، ترویج کتب یکی از علماء به ظاهر شیعی مذهب، به نام ابن الرضا برقی است. وی در کتب خود مطالبی را مطرح می کند که سبب سوء استفاده ی این فرقه از آن شده است. بهترین گواه آن چاپ کتب منسوب به ایشان به وسیله ی وهابیت است درحالی که این کتب مورد پذیرش قرار نگرفته است.

یکی از کتب ایشان، کتاب «تضاد مفاتیح الجنان با آیات قرآن» است که وی ضمن بررسی و نقد برخی از اعمال، ادعیه و زیارات این کتاب، به نقد برخی عقاید شیعه همچون عصمت، توسل، امامت، عزاداری و... نیز می پردازد. نوشتار حاضر درصدد نقد سخنان آقای برقی در خصوص ادعای تضاد مفاتیح الجنان با قرآن است.

2- اهمیت و فایده

در فرهنگ شیعه دعا و نیایش با خداوند از جایگاه ویژه‌ای برخوردار است؛ لذا کتب ادعیه‌ی فراوانی از سوی علمای شیعه تألیف شده است که از این موارد می توان به کتب «صحیفه‌ی سجادیه، المصباح المتهدج، جمال الاسبوع و بلد الامین» اشاره کرد. یکی از این کتب، کتاب «مفاتیح الجنان» تألیف شیخ عباس قمی - م ۱۲۹۴ق، م ۱۳۵۹ق- است که در میان شیعیان از جایگاه ویژه‌ای برخوردار است.

از سوی دیگر باور توسل به اولیا الهی، زیارت، ولایت و امامت از اعتقادات قطعی شیعه است و تأثیرات این باورها در زمینه‌های فردی و اجتماعی و بعد سیاسی کاملاً نمود دارد. اما مؤلف مذکور، با تألیف این کتاب و سایر کتب خود بهانه‌ای به دست دشمنان شیعه داده است.

وهابیت نیز درصدد است تا بتواند از این کتاب، در جهت اهداف شوم خود بهره گیرد. بنابراین نقد و بررسی این کتاب با هدف صیانت از باورهای تشیع و نیز جلوگیری از سوء استفاده‌ی دشمنان تشیع ضرورتی اجتناب‌ناپذیر خواهد بود.

3- سابقه‌ی تحقیق

گرچه اکثر شبهات ذکر شده در این کتاب از دیرباز توسط دانشمندان شیعی پاسخ گفته شده است و ضعف و سستی آن را نمایان ساخته‌اند اما در خصوص این کتاب - به طور خاص - کتاب یا مقاله‌ای نگاشته نشده است. البته قابل ذکر است که میزگردی در تاریخ ۱۳۹۳/۹/۵ در مجمع عالی حکمت اسلامی در قم، در خصوص بررسی این کتاب برگزار شده است.

4- اهداف تحقیق

- ۱ - تبیین برخی از اعتقادات شیعه و پاسخ به شبهات مخالفین؛
- ۲ - تبیین جایگاه ویژه‌ی کتاب مفاتیح الجنان و تنزیه آن از تهمت تعارض با قرآن؛
- ۳ - مشخص شدن نقاط ضعف و قوت کتاب تضاد مفاتیح با قرآن؛

۴ - وجود نوشتاری مستقل در برابر کتاب مذکور، جهت مراجعه‌ی داوطلبان.

5- سؤالات اصلی و فرعی

سؤال اصلی:

نقاط مثبت و ضعف کتاب «تضاد مفاتیح‌الجنان با آیات قرآن» چیست و چه پاسخی به اشکالات آن می

توان داد؟

سؤالات فرعی:

۱ - اشکالات مطرح‌شده در خصوص باب اول مفاتیح‌الجنان - بخش ادعیه - که در کتاب «تضاد مفاتیح‌الجنان

با آیات قرآن» آمده کدامند و چگونه قابل دفع است؟

۲ - اشکالات مطرح‌شده در خصوص باب دوم مفاتیح - اعمال - که در کتاب «تضاد مفاتیح‌الجنان با آیات

قرآن» آمده کدامند و چگونه قابل دفع است؟

۳ - اشکالات مطرح‌شده در خصوص باب سوم مفاتیح - زیارات - که در کتاب «تضاد مفاتیح‌الجنان با آیات

قرآن» آمده کدامند و چگونه قابل دفع است؟

پیش‌فرض‌های تحقیق

۱ - دعا و نیایش در فرهنگ اسلامی جایگاه ویژه‌ای دارد.

۲ - غالب ادعیه‌ی مفاتیح‌الجنان مأثوره هستند و بسیاری از نقدهای مستشکل مستند نیست.

۳ - معیار سنجش ادعیه‌ی مأثوره و هر روایت دیگری قرآن کریم است و هر دعایی که با قرآن

تعارض باشد مقبول نخواهد بود.

گفتار دوم: مفاهیم

1- مفهوم نقد

نقد در لغت به معنای جداسازی خوب از بد است. در لسان العرب ذیل واژه‌ی نقد بیان شده است: النَّقْدُ وَ التَّنْقَادُ: تَمْيِيزُ الدَّرَاهِمِ وَ إِخْرَاجُ الزَّيْفِ مِنْهَا^۱ «جداسازی دراهم و خارج نمودن درهم‌های تقلبی» و در کتاب مصباح المنیر آمده است: (انْتَقَدْتُ) كَذَلِكَ إِذَا نَظَرْتَهَا لِتَعْرِفَ جَيِّدَهَا وَ زَيْفَهَا^۲. «زمانی که نظر به آن (دراهم) کنی تا خوب را از بد بشناسی.»

نقد در اصطلاح حوزه‌ی نگارش، عبارت است از «داوری خرده‌گیرانه درباره‌ی اثری»^۳.

2- مفهوم تعارض و تضاد

معارضه در لغت به معنای مقابله - روبرو شدن - آمده است چنانکه در کتاب لسان العرب بیان شده است: «عَارَضَ الشَّيْءَ بِالشَّيْءِ مُعَارَضَةً: قَابَلَهُ وَ عَارَضْتُ كِتَابِي بِكِتَابِهِ أَي قَابَلْتَهُ.»^۴

آیه الله مکارم در کتاب انوار الاصول خود ذیل تعریف تعارض بیان می‌دارند:

«وهو في اللغة من التعرض بمعنى البروز والظهور، تعارضاً أي تظاهراً وتبارزاً، ومنه المبارزة والتعبير ب «برز

إليه»، حيث إنَّ المبارزة والنزاع في ميدان الحرب يلزم بروز المقاتل وظهوره في مقابل عدوه.»

^۱ ابن منظور، محمد بن مكرم، لسان العرب، جلد ۱۵، چاپ سوم، بیروت، دار الفكر للطباعة و النشر و التوزيع - دار صادر، ۱۴۱۴ ق، ج ۳، ص ۴۲۵.

^۲ أحمد بن محمد فيومي، المصباح المنير، جلد ۲، چاپ دوم، قم، موسسه دار الهجرة، ۱۴۱۴ ق، ج ۲، ص ۶۲۰.

^۳ سيد حسن اسلامي، اخلاق نقد و فرهنگ نقادی، پژوهش حوزه، سال ششم، شماره بیست و سوم و بیست و چهارم، ص ۱۱۳ - نقد لازمی بالندگی و شکوفایی دانش است. در ضرورت نقد همین بس که بدانیم آثار بزرگ و اندیشه‌های جدی و ماندگار تاریخ، محصول نقد است. برای مثال، کافی است نگاهی به تاریخ مسائل فلسفه‌ی اسلامی داشته باشیم تا دریابیم که چگونه نقد بی‌رحمانه‌ی متکلمان منتقد فلسفه، برشد فلسفه یاری رساند.

کتاب ماندگار «نظام حقوق زن در اسلام» نوشته‌ی شهید مطهری پاسخ مفصلي است به نقدهائی که یک قاضی دادگستری درباره‌ی برخی مواد قانون مدنی نوشته بود. همان، ص ۱۰۹.

^۴ ابن منظور، محمد بن مكرم، لسان العرب، ج ۷، ص ۱۶۷.

در اصطلاح به معنای «تنافی الدلیلین أو الأدلّة بحیث لا یمكن الجمع بینهما، فعلى هذا یرج منہ موارد التخصیص والتخصّص والورود والحکومة وجميع موارد الجمع العرفی.^۵ تنافی دو دلیل یا ادله بنحوی که امکان جمع بین آنان وجود ندارد. لذا تخصیص و تخصص و ورود و حکومت و موارد جمع عرفی از بحث تعارض خارج است.» ذکر این مطلب لازم است که گاه میان دو دلیل تعارض ابتدایی به نظر می‌رسد، ولی چون جمع عرفی وجود دارد یا یکی از دو دلیل حاکم بر دیگری است از بحث تعارض خارج است. لذا اگر نسبت بین دو دلیل عام و خاص بوده باشد، مثل اینکه دلیل عام بگوید: «همه دانشمندان را گرامی بدار» و دلیل خاص وارد شود که: «عالم بی‌عمل را احترام مگذار» میان این دو کلام و مشابه این دو، در نظر عرف تعارضی نیست، بلکه جمع عرفی اقتضا می‌کند که دلیل خاص بر عام مقدّم باشد. نتیجه تقدیم خاص بر عام آن است که در مورد عالم بی‌عمل به دلیل خاص عمل می‌کنیم و در باقی افراد، عام حجّت خواهد بود و به تعبیر دیگر: سایر افراد تحت عموم عام باقی است.

همچنین در مواردی که ابتدا میان دو دلیل تعارض به نظر می‌رسد، ولی یک دلیل حاکم بر دلیل دیگر است مانند عناوین ثانوی نسبت به عناوین اولی. در اینجا نیز در واقع تعارضی وجود ندارد، مثل اینکه دلیلی بگوید: «خوردن ذبح غیر اسلامی حرام است». ولی در دلیل دیگر آمده باشد: «در هنگام اضطراب خوردن آن جایز است». این دو دلیل متعارض با یکدیگر به حساب نمی‌آیند، بلکه دلیل دوم حاکم بر دلیل اول و مقدّم بر آن است.^۶

3 - شیخ عباس قمی

مرحوم شیخ عباس قمی، معروف به محدث قمی از دانشمندان معروف شیعه امامیه است که در تاریخ ۱۲۹۴ق در شهر مقدس قم و در خانواده‌ای مذهبی دیده به جهان گشودند. علوم مقدماتی و معمول در حوزه‌های علمیه را در همان قم نزد اساتیدی چون شیخ ابوالقاسم قمی و میرزا محمد اشراقی فراگرفتند و سپس عازم حوزه‌ی علمیه نجف شدند و در آنجا از محضر اساتید بزرگی چون آیه الله سید کاظم طباطبائی یزدی و مرحوم حاج میرزا نوری بهره بردند.

مرحوم شیخ عباس قمی تألیفات زیادی را از خود بجای گذاشته‌اند که برخی تعداد آن را بیش از صد عنوان دانسته‌اند. از این موارد می‌توان به کتب زیر اشاره کرد:

^۵ ناصر مکارم شیرازی، انوار الأصول، ۳ جلد، چاپ دوم، قم، انتشارات الامام علی بن ابی‌طالب، ۱۴۲۸ ه. ق، ج ۳ ص ۴۴۷.

^۶ ناصر مکارم شیرازی، دائرةالمعارف فقه مقارن، ۲ جلد، چاپ اول، قم، انتشارات الامام علی بن ابی‌طالب، ۱۴۲۷ ه. ق، ج ۱ ص ۲۰۴.

۱- الفصول العلیه فی مناقب المرتضویه؛

۲- نفس المهموم فی مقتل الحسین المظلوم؛

۳- منازل الآخره و المطالب الفاخره؛

۴- الکنی و الالقاب؛

۵- سفینه البحار و مدینه الحکم و الآثار؛

۶- منتهی الآمال؛

۷- فوائد الرضویه؛

۸- سفینه البحار و مدینه الحکم و الآثار.

سرانجام مرحوم شیخ عباس قمی پس از عمری مجاهدت و تلاش در راه اسلام و تشیع در سن ۶۵ سالگی در سال ۱۳۵۹ق در شهر مقدس نجف فوت نمودند و در همان جا دفن شدند.^۷

4 - کتاب مفاتیح الجنان

کتاب «مفاتیح الجنان» مشهورترین کتاب مرحوم شیخ عباس قمی است و در سال ۱۳۴۴ق، نگارش آن به اتمام رسید. این کتاب به زبان فارسی نگاشته شد و بعدها آقای محمدرضا نوری آن را به زبان عربی ترجمه کرد.^۸ در سال ۱۳۴۶ق مرحوم شیخ عباس کتاب باقیات صالحات را به این کتاب اضافه کردند.^۹

کتاب مفاتیح الجنان دارای سه فصل است که قبل از آن تعدادی از سوره‌های قرآن، به همراه ثواب و آثار قرائت این سوره‌ها بیان شده است - برخی قائل‌اند این قسمت از مفاتیح نبوده است - فصل اول در بیان ادعیه است و فصل دوم شامل اعمال سال و در فصل سوم شیخ عباس به ذکر زیارات می‌پردازد.

بعدها شیخ عباس ملحقاتی را به این کتاب اضافه می‌کند و علت اینکه این ادعیه را به متن کتاب مفاتیح اضافه نکرده است، را این‌گونه بیان می‌کند: « دیدم هرگاه این کار را کنم فتح بابی شده برای تصرف در کتاب

^۷ شیخ عباس قمی، منتهی الآمال، دو جلد، چاپ شانزدهم، قم، انتشارات هجرت، ۱۳۸۴ش، ج ۱، صص ۱۵-۳۹

^۸ محمد حسین الحسینی الجلالی، فهرس التراث، دو جلد، چاپ اول، قم، دلیل ما، ۱۴۲۲ق، ج ۲، ص ۳۵۰

^۹ آقا بزرگ الطهرانی، الذریعه، ۲۹ جلد، چاپ اول، بیروت، دار الاضواء، ۱۴۰۳ق، ج ۳، ص ۱۱

مفاتیح و بسا شود بعضی از فضولان بعد از این، در آن کتاب بعضی از ادعیه دیگر را بیفزایند یا کم کنند و به اسم مفاتیح الجنان در میان مردم رواج دهند چنانکه در مورد مفاتیح الجنان مشاهده می شود.^{۱۰} کتاب مذکور در میان شیعیان جایگاه ویژه‌ای دارد و مکرراً چاپ شده است.

5- ابن الرضا برقی

ابوالفضل بن السید العابد الزاهد حسن بن احمد الرضوی القمی مشهور به ابن الرضا برقی در سال ۱۲۸۷ هـ ش در قم به دنیا آمد. تحصیلات حوزوی خود را در مدرسه‌ی رضویه‌ی قم شروع کرد و در همان محل به تحصیلات خود ادامه داد. مشایخ اجازه و اساتید وی عبارت بوده‌اند از آیه‌... حائری حاج عبدالکریم، آیه‌... مرحوم حاج شیخ محمدعلی قمی، آیه‌... حاج سید ابوالحسن اصفهانی، آیه‌... سید محمد حجت کوه کمری، آقا میرزا محمد سامرائی و حاج شیخ بزرگ تهرانی و آیه‌... سید شهاب‌الدین مرعشی نجفی اعلی الله مقامهم.^{۱۱}

تعداد کتبی که به نام ایشان منتشر شده است حدود ۲۰۰ کتاب است که برخی به چاپ رسیده است و برخی اجازه‌ی چاپ نگرفت -برخی در خارج ایران چاپ شده است- از جمله کتب ایشان می توان به موارد زیر اشاره کرد:

درس از ولایت، عشق و عاشقی از نظر عقل و دین، حقیقه العرفان، التفتیش در بطلان مسلک صوفی و درویش، فهرست عقاید شیخیه و تضاد آن با اسلام، پاسخ به کسروی یا داوری، جبر و تفویض، تراجم النساء، ادعیه‌ی المعتره.^{۱۲}

برقی پس از مدتی به بیان عقاید خاصی می‌پردازد که سبب منزوی شدن وی و سوءاستفاده‌ی برخی از آن‌ها می‌شود. (علل این گرایش را عده‌ای اغراض سیاسی و عده‌ای لجبازی با علما می دانند) برخی از این عقاید را می توان در دو کتاب «تضاد مفاتیح الجنان با قرآن» و «عرض اخبار اصول بر قرآن و عقول» دید. سرانجام در سال ۱۳۷۲ فوت و در امامزاده شعیب در تهران دفن شد.

^{۱۰} شیخ عباس قمی، مفاتیح الجنان. یک جلد، چاپ هشتم، قم، انتشارات قدس، ۱۳۸۵ ش، ص ۱۱۱۰

^{۱۱} قابل ذکر است که برخی از افراد آشنا با آقای برقی، قائل به عدم صحت این ادعای ایشان هستند.

^{۱۲} ابن رضا برقی، تراجم الرجال برقی، ده جلد، چاپ اتحاد، ج ۱، ص ۱۶۵. (کتاب مذکور در کتابخانه‌ی عمومی آیه الله المرعشی نجفی در قم موجود